

DEBRECENI ÍTÉLŐTÁBLA

Pf.II.20.579/2019/13. szám

A Debreceni Ítéltábla a dr. Ravasz László ügyvéd (cím) által képviselt I.rendű felperes neve (cím) I. rendű felperesnek és az ugyancsak dr. Ravasz László ügyvéd (cím) által képviselt II.rendű felperes neve (cím) II. rendű felperesnek - a Törös Ügyvédi Iroda (cím; eljáró ügyvéd: dr. Törös Judit) által képviselt I.rendű alperes neve (cím) I. rendű alperes és a személyesen eljáró II.rendű alperes neve (cím) II. rendű alperes ellen szerződés érvénytelenségének megállapítása iránt indított perében a Egri Törvényszék 27.P.20.233/2018/36. sorszámú ítélete ellen a felperesek által 37. sorszám alatt benyújtott fellebbezés folytán - tárgyaláson kívül - meghozta a következő

ítéletet:

Az ítéltábla az elsőfokú bíróság ítéletét helybenhagyja.

Kötelezi egyetemlegesen a felpereseket, hogy 15 nap alatt fizessenek meg az I. rendű alperesnek 13 500 (tizenháromezer-ötszáz) forint általános forgalmi adót tartalmazó 63 500 (hatvanháromezer-ötszáz) forint fellebbezési eljárási költséget, valamint az államnak külön felhívásra 2 198 000 (kettőmillió-egyszázkilencvennyolcezer) forint fellebbezési illetéket.

Ez ellen az ítélet ellen fellebbezésnek helye nincs.

I n d o k o l á s

- [1] A felperesek, mint adósok, valamint **Cs. I. M. és Cs. Iné** zálogkötelezettek önálló zálogjoggal biztosított, devizaalapú kölcsönszerződést (banki ügyletazonosító: 60191043) kötöttek az **'I.rendű alperesi jogelőd neve'** I. rendű alperesi jogelőd hitelezővel 2005. július 18. napján.
- [2] A kölcsönszerződés alapján a hitelező az adósok részére 133 717 svájci frank összegű, legfeljebb 19 400 000 forintnak megfelelő, CHF devizanemben nyilvántartott kölcsönt folyósított.
- [3] A szerződés I.9. pontja értelmében
„A Kölcsön kockázatával kapcsolatban az Adós kijelenti, hogy az erre vonatkozó, Hitelező által részére nyújtott részletes tájékoztatást megismerte, megértette, a devizahitel igénybevételével együtt járó és kizárólagosan őt terhelő kockázatokkal tisztában van. Tudomása van különösen azon árfolyamkockázatról, hogy az előfinanszírozási időszak és a futamidő alatt a forintnak a svájci frankhoz viszonyított árfolyamának kedvezőtlen változása (azaz a folyósításkor érvényes árfolyamhoz képest a forint árfolyamának gyengülése) esetén a devizában megállapított törlesztő részletek forintban fizetendő ellenértéke akár jelentős mértékben is emelkedhet. Jelen szerződés aláírásával Adós tudomásul veszi, hogy ezen kockázat vagyoni kihatásait teljes mértékben ő viseli. Kijelenti továbbá, hogy az árfolyamkockázatból adódó lehetséges hatásokat alapos megfontolás

tárgyává tette, és a kockázatot fizetőképességének és vagyoni helyzetének megfelelően mérlegelve vállalta, a Bankkal szemben igényt az árfolyamkockázatból eredően nem érvényesít."

- [4] A kölcsönügylet biztosítékként a felek önálló zálogjogot alapítottak a bank javára a Gy., ..26 és ..85 helyrajzi számú ingatlanokra.
- [5] A szerződés II.8.1. pontja rögzíti, hogy „(...) az önálló zálogjogból való kielégítési jog (...) felmondással nyílik meg, felmondási idő nélkül, a felmondás közlését követő első napon."
- [6] A szerződés II.8.2. pontja értelmében
„A Zálogjogosult felmondással akkor élhet, ha (i) a zálogjoggal biztosított követelés kötelezettje (Adós) az esedékességkor szerződésszerűen nem teljesíti a zálogjoggal biztosított fizetési kötelezettségeit (...)”
- [7] A fenti szerződő felek 2006. október 5. napján önálló zálogjoggal biztosított ingatlanfelújítási, devizaalapú kölcsönszerződést (banki ügyletazonosító: 60605883) kötöttek, mely szerződés alapján az **I. rendű alperes jogelődje** 52 371 svájci frank, legfeljebb 8 075 000 forintnak megfelelő, CHF devizanemben nyilvántartott kölcsönt nyújtott az adósok részére.
- [8] Az I.9. pont - Kockázatteltérő nyilatkozat - értelmében
„A Kölcsön kockázataival szemben az Adós kijelenti, hogy az erre vonatkozó, Hitelező által részére nyújtott részletes tájékoztatást megismerte, megértette, a devizahitel igénybevételével együtt járó és kizárólagosan őt terhelő kockázatokkal tisztában van. Tudomása van különösen az árfolyamkockázatról, hogy az előfinanszírozási időszak és a futamidő alatt a forintnak a svájci frankhoz viszonyított árfolyamának kedvezőtlen változása (azaz a folyósításkor érvényes árfolyamhoz képest a forint árfolyamának gyengülése) esetén a devizában megállapított törlesztő részletek forintban fizetendő ellenértéke akár jelentős mértékben is emelkedhet. Jelen szerződés aláírásával Adós tudomásul veszi, hogy ezen kockázat vagyoni kihatásait teljes mértékben ő viseli. Kijelenti továbbá, hogy az árfolyamkockázatból adódó lehetséges hatásokat alapos megfontolás tárgyává tette, és a kockázatot fizetőképességének és vagyoni helyzetének megfelelően mérlegelve vállalta, a Bankkal szemben igényt az árfolyamkockázatból eredően nem érvényesít."
- [9] A szerződés biztosítékként a felek a kölcsön és járulékai erejéig önálló zálogjogot alapítottak a gy.-i ..85 és ..26 helyrajzi számú ingatlanokra.
- [10] A felperesek végső formában fenntartott keresetükben a 2005. július 18. napján kelt, 133 717 svájci frank (19 400 000 forint) összegű és a 2006. október 5. napján kelt, 52 371 svájci frank (8 075 000 forint) összegű kölcsön nyújtására vonatkozó szerződések vonatkozásában elsődlegesen annak megállapítását kérték, hogy a Polgári Törvénykönyvről szóló 1959. évi IV. törvény (rPtk.) 277. § (1) bekezdés c) pontja és 312. § (3) bekezdése alapján a szerződés teljesítése lehetetlenült, ezért a felperesek szabadultak a tartozás teljesítése alól. Kérték ezért annak megállapítását, hogy kölcsöntartozásuk nincsen, a jogviszony 2010. március 31. napján megszűnt.
- [11] Másodlagos keresetük szerint az I. rendű alperesi jogelőd, hitelező kölcsönszerződésből eredő kötelezettségét megszegte, nem a Ptk. 277. § (1) bekezdés c) pontjában foglaltaknak megfelelően teljesített, ezért a szerződésszegésből eredően kártérítési igényük van a felpereseknek a Ptk. 318. § (1) bekezdése, 339. § (1) bekezdése, 375. § (1) bekezdése alapján.
- [12] Harmadlagosan a Ptk. 277. § (5) bekezdésének megsértésére hivatkozással, annak megállapítását kérték, hogy szerződésből eredő kötelezettségét az I. rendű alperesi jogelőd megszegte, ezért a Ptk.

318. § (1) bekezdése, 339. § (1) bekezdése, 355. § (1) bekezdése alapján kártérítésre jogosultak a felperesek.

- [13] A felperesek az elsőfokú eljárás során arra hivatkoztak, hogy a szerződéskötéskor az alperes ügyintézője arról tájékoztatta őket, hogy a devizaalapú kölcsönszerződésnek sokkal alacsonyabb a kamata, mint a forint alapúnak, ezért hosszabb távon is sokkal előnyösebb annak összköltsége és havi törlesztőrészei. Arról is tájékoztatta őket az ügyintéző, hogy a devizaalapú kölcsönök összköltsége átlagosan és tartósan körülbelül 30 %-kal alacsonyabb, mint a forint kölcsönöké, továbbá, hogy a jövedelmi- és vagyoni viszonyaik alapján csak devizaalapú hitel felvételére jogosultak. Pontosan ezen tájékoztatásra tekintettel kötötték meg a devizaalapú szerződést az I. rendű alperes jogelődjével. Állításuk szerint arról nem kaptak tájékoztatást, hogy a devizaalapú hitelek összköltsége bármikor meghaladhatja a forinthitelek összköltségét. Hivatkoztak arra, hogy az I. rendű alperesi jogelőd vállalása ellenére a devizaalapú kölcsönük összköltsége már 2010. márciusára meghaladta a forinthitelekét, így életük nagymértékben ellehetetlenült, anyagi gondjaik is keletkeztek.
- [14] Arra is hivatkoztak a felperesek, hogy az I. rendű alperes jogelődje 2008. november 6. napján megállapodást kötött a Magyar Kormánnyal arról, hogy a devizaalapú hitelek problémáit orvosolni fogja. Megállapítható, hogy már ekkor tudatában volt az I. rendű alperes jogelődje annak, hogy a devizaalapú hitelek összköltsége lényegesen meg fogja haladni a forinthitelek összköltségét, ennek ellenére nem értesítette arról a felpereseket, hogy milyen intézkedéseket kellene megtenniük a szerződési akarat érvényre jutásához. Mulasztása miatt a felperesek nem tudták megtenni azon intézkedéseket, amelyekkel elkerülhető lett volna a szerződés teljesítésének ellehetetlenülése, (például forintosítás, más banktól forinthitel felvétele).
- [15] A felperesek az Európai Unió Bírósága C-126/17. számú döntéséből szereztek tudomást arról, hogy a devizaalapú szerződések összköltségét kell figyelembe venni a szerződési rendelkezések elbírálásakor. A banki tájékoztatás és a reklámok, illetve a kormányzati kommunikációk alapján a kölcsönszerződés megkötésekor joggal lehettek abban a feltevésben a felperesek, hogy az alacsonyabb kamat miatt a devizaárfolyam-kockázat ellenére is a kölcsönszerződés futamidejének végén és annak tartama alatt lényegesen kisebb lesz a devizaalapú hitelszerződés összköltsége és havi törlesztőrésze, mint a forintalapú hiteleknek.
- [16] A Ptk. 277. § (1) bekezdés c) pontjára hivatkozással kifejtették a felperesek, hogy a szerződés megkötésekor az alperes jogelődje arra vállalt kötelezettséget, hogy a forinthitelnél egy lényegesen alacsonyabb összköltségű, a felperesek által stabilan törleszthető hitelt fog biztosítani. Ha tájékoztatták volna őket arról, hogy a devizaalapú hitelek lényegesen nagyobb, akár két-háromszoros összköltséggel és havi törlesztőrészlettel járnak majd, mint a forinthitelek, akkor meg sem kötötték volna a szerződést.
- [17] Az I. rendű alperes jogelődjének vétkes magatartása miatt a devizaalapú kölcsön havi törlesztőrésze és összköltsége 2010 márciusára elérte, majd lényegesen meg is haladta a forinthitelek törlesztőrészletét és összköltségét.
- [18] A felperesek vagyoni és jövedelmi viszonyaiban nem következett be változás a szerződéskötést követően, de a havi törlesztőrészek és a kölcsön összegének drasztikus emelkedése miatt olyan helyzetbe kerültek, hogy nem volt elvárható a szerződés további teljesítése, a kölcsöntartozás visszafizethetatlenné vált, így az I. rendű alperesi jogelőd hibájából a szerződés teljesítésének relatív

lehetetlenülése 2010 márciusára bekövetkezett a Ptk. 312. § (3) bekezdése alapján, így már semmit nem kell fizetniük az I. rendű alperes jogelődjének, mivel szabadultak a tartozás alól.

- [19] Arra hivatkoztak a felperesek, hogy a szerződéskötéssel céljuk - melyet az I. rendű alperesi jogelőddel is közöltek - az volt, hogy vagyoni és jövedelmi viszonyaikat figyelembevéve egy stabilan, a futamidő végéig törleszthető kölcsönt kapjanak. Az I. rendű alperes jogelődje ezen cél elérése érdekében szabályozta a szerződés 1.4. pontjában a carry trade ügyletet. Ha tájékoztatta volna a felpereseket arról, hogy a devizaalapú hitelek az adott gazdasági környezetben lényegesen nagyobb, két-háromszoros összköltséggel és havi törlesztőrészlettel járnak, meg sem kötötték volna a szerződést.
- [20] Az I. rendű alperes jogelődjének biztosítania kellett volna azt, hogy a szerződési kötelezettségének megfelelően, a 30%-os összköltség-előny továbbra is fennmaradjon. A Ptk. 318. § (1) bekezdése és 339. § (1) bekezdése alapján kártérítési felelősséggel tartozik a fenti, szerződésszegő magatartásáért, ezért az eredeti állapot helyreállítására köteles.
- [21] Mindezek alapján az I. rendű alperesnek a kölcsöntartozást a felvett forintösszegnek és annak felvételkori THM-jének figyelembevételével kell megállapítania.
- [22] A 2008. november 6-án megkötött megállapodás kapcsán is hivatkoztak a felperesek arra, hogy a fentebb már hivatkozott megváltozott körülményekről az I. rendű alperes jogelődnek tájékoztatnia kellett volna őket. E körben hivatkoztak a Ptk. 277. § (5) bekezdésére és arra, hogy mivel együttműködési kötelezettségének az I. rendű alperes jogelődje nem tett eleget, ezért felelős az ebből eredő kárért és ezért az eredeti állapot helyreállítására köteles. Ezt úgy értelmezték, hogy a felvett kölcsönösszeg és az akkori felvételkori kamat figyelembevételével kell meghatározni a tartozás összegét.
- [23] A felperesek a megállapítási kereset előterjeszthetősége körében arra hivatkoztak, hogy csak akkor tudnak az alperessel szemben bármiféle igénnyel fellépni, ha a kölcsöntartozás fenn nem álltát a bíróság megállapítja. Utaltak e körben a velük szemben folyamatban lévő végrehajtásra is.
- [24] A felperesi álláspont szerint a DH törvények a jelen perben nem alkalmazhatók, hiszen azok csak a szerződés érvénytelensége esetére tartalmazznak szabályozást.
- [25] Arra is hivatkoztak a felperesek, hogy az árfolyamkockázat és a kamatkockázat tekintetében nyújtott tájékoztatás elégtelen volt, ezért e rendelkezés a Ptk. 209. § (1) bekezdése, 209/A. § (2) bekezdése, valamint az 1996. évi CXII. törvény (rHpt.) 203. § (6)-(7) bekezdése alapján tisztességtelen.
- [26] A hibás teljesítésre a Ptk. 305. § (1) bekezdése alapján szintén hivatkoztak a felperesek. Nem azt a szolgáltatást nyújtotta az I. rendű alperesi jogelőd, amelyet nyújtania kellett volna a Ptk. 277. § (1) bekezdés a)-b)-c) pontjai alapján. Egy devizalapú szolgáltatás hibás teljesítéséről van szó. A Ptk. 310. §-a alapján kártérítési igény keretében az eredeti állapot helyreállítását kérték, a Ptk. 355. § (1) bekezdésére hivatkozással.
- [27] A felperesek hivatkoztak továbbá arra, hogy az Európai Unió Bíróságának C-51/17. számú döntése értelmében komplex tájékoztatásra volt szükség az árfolyam- és kamatváltozás együttes hatását illetően, amely tájékoztatásnak ki kellett arra is terjednie, hogy a változás akár megélhetési gondokat is okozhat. Előadásuk szerint a közjegyzői okiratba foglalt szerződések 9. pontjában taglalt tájékoztatás nem tekinthető ilyen komplex kockázatra vonatkozóknak és a Hpt. 203. § (6) bekezdésében foglaltaknak sem felel meg.

- [28] A tényekre vonatkozó elsőfokú eljárásbeli felperesi előadás szerint a hitelbírálat során azt feltételezték, hogy tudják a szerződést teljesíteni és arra nem terjedt ki a tájékoztatás, hogy az csak a futamidő elejére, avagy a végére is vonatkozik. Állításuk szerint a tájékoztatás nem vonatkozott arra, hogy az ügyféltől független okból is bekövetkezhet a hátrányos változás a szerződés teljesíthetőségében, amely akár az adósok, azaz a felperesek fizetéseképtelenné válását is eredményezheti.
- [29] A szerződés érvénytelenségének megállapítása esetére a felperesek a szerződés érvényessé nyilvánítását kérték 180 forintos maximált árfolyamon, a szerződés szerinti ügyleti kamat alkalmazása mellett, míg 2015. február 1-jétől a DH3 törvény szerinti ügyleti kamattal.
- [30] Az I. rendű alperes a felperesek keresetével szemben támasztott érdemi ellenkérelmében annak elutasítását kérte és kérte a felperesek perköltségben marasztalását is.
- [31] A Ptk. 312. § (3) bekezdése nem jelen esetre vonatkoztatható, amikor is felperesek nem tudták fizetni a kölcsön törlesztését, az I. rendű alperes jogelődjének, illetve az I. rendű alperesnek nem felróható.
- [32] Az I. rendű alperes jogelődje tájékoztatási kötelezettségének maradéktalanul eleget tett, figyelemmel az Európai Unió Bírósága C-51/2017. számú döntésére is.
- [33] A kölcsönszerződés I/9. pontja a kockázattartó nyilatkozatot tartalmazta, melyben a felperesek megerősítették, hogy megismerték és megértették az I. rendű alperesi jogelőd által nyújtott tájékoztatásokat. A kölcsönkérelem után a kölcsönszerződésben is megerősítették az árfolyamkockázat tényét, annak megértését, és kifejezetten megerősítették az árfolyam-kockázat kölcsönszerződésre gyakorolt hatásának ismeretét. Tudomásul vették és vállalták, hogy az árfolyamkockázat korlátlanul, teljes mértékben őket terheli. Kijelentették, hogy az árfolyamkockázat vonatkozásában alaposan mérlegelték a kölcsönszerződéssel, illetve az árfolyamváltozással kapcsolatos kockázatokat, saját vagyoni helyzetüket, és erre tekintettel vállalták azokat.
- [34] Az I. rendű alperes tájékoztatással összefüggésben a Hpt. 203. § (6)-(7) bekezdésére, valamint a Pénzügyi Szervezetek Állami Felügyeletéről szóló 1999. évi CXIV. törvény 9/C. § (1) bekezdés c) pontjára, illetőleg a PSZÁF által megalkotott 9/2006. (XI.7.) sz. ajánlásban foglaltakra utalt a tájékoztatás tartalmát illetően.
- [35] A PSZÁF ajánlás további feltételt nem támasztott az árfolyamkockázattal kapcsolatos kockázattartó általa követendőnek tartott gyakorlata tekintetében, és ezt a gyakorlatot sem a PSZÁF, sem az ismert bírósági döntések nem kifogásolták.
- [36] A Kúria 6/2013. és 2/2014. számú Polgári jogegységi határozatában foglaltakra, az Európai Unió Bíróságának C-186/16. számú döntésében foglaltakra, illetőleg az C-51/17. számú döntésben foglaltakra utalva kifejtette, hogy az árfolyamkockázatra vonatkozó tájékoztatás kizárólag a tekintetében vizsgálható, hogy azok világosan és érthetően kerültek-e megfogalmazásra. Az általánosan tájékozott, észszerűen figyelmes és körültekintő átlagos fogyasztó részére olyan tájékoztatást kell adni, amely a fogyasztót nemcsak a forint leértékelődésének felismerésére, hanem az annak a fizetési kötelezettségeire, azaz a kölcsönszerződés szerinti törlesztőrészekre gyakorolt gazdasági következményeinek értékelésére is képessé teszi.

- [37] Az I. rendű alperesi jogelőd kölcsönszerződéssel kapcsolatos kockázatfeltárása a legteljesebb mértékben megfelel a megkötésekor hatályos Hpt. szabályainak, jelentősen túlteljesíti a PSZÁF ajánlásában megfogalmazott minimális követelményeket, és eleget tesz a Kúria és az EUB által megfogalmazott jogértelmezésből fakadó követelményeknek.
- [38] A kártérítési igénnyel összefüggésben szintén a kereset elutasítását kérve arra hivatkozott az I. rendű alperes, hogy annak a Ptk.-ban meghatározott feltételei - így a károkozó magatartás, a jogellenesség, a kár, az ok-okozati összefüggés - nem állapíthatók meg. Nem bizonyították a felperesek az I. rendű alperes jogellenes károkozó magatartását. Az sem egyértelmű a keresetből, hogy mely magatartást tartják károkozó magatartásnak a felperesek, és hogy azzal hogyan sértette meg a közöttük létrejött szerződést.
- [39] Az I. rendű alperes meg nem engedett keresetkiterjesztésre is hivatkozott, tekintettel arra, hogy a felek között P.20.333/2017. szám alatt is peres eljárás van folyamatban azonos tárgyban, amely eljárásban a felek a 60605883 banki azonosítójú szerződés érvénytelenségére hivatkoztak, míg jelen perben a 60191043 banki azonosítójú szerződést támadták.
- [40] A II. rendű alperes érdemi ellenkérelmet nem terjesztett elő.
- [41] Az elsőfokú bíróság ítéletében a keresetet elutasította és kötelezte a felpereseket arra, hogy egyetemlegesen fizessenek meg az I. rendű alperesnek 500 000 forint perköltséget, valamint az államnak 1 464 000 forint le nem rótt illetéket.
- [42] A határozat indokolásában kifejtette, hogy a felperesek kölcsönszerződésekben foglalt árfolyamkockázati tájékoztatás elégtelenségére irányuló állítása nem eredményezheti a szerződések érvénytelenségének vagy lehetetlenülésének vagy akár kártérítésnek a jogkövetkezményét. Ugyanígy nem találta jogkövetkeztetésként levonhatónak a tájékoztatás hiányos volta miatt az I. rendű alperes hibás teljesítését sem. E körben hivatkozott a régi Ptk. 209. § (1) bekezdésére, 209/A. § (1) és (2) bekezdéseire, továbbá a Kúria 2/2014. számú Polgári jogegységi határozata 1. pontjára és a 6/2013. számú Polgári jogegységi határozat 2. és 3. pontjaira. Rámutatott arra, hogy a Kúria iránymutatása nyomán kialakult bírói gyakorlat szerint önmagában egy szerződés devizaalapúsága nem jogszabálysértő, csupán a hitelező tájékoztatási kötelezettségét teszi annyiban terheesebbé, hogy az árfolyamkockázatra vonatkozó szerződéses rendelkezés esetleges tisztességtelensége állapítható meg, ha az árfolyam, illetőleg a kamatváltozás törlesztőrészletre gyakorolt hatása, fogyasztót érintő gazdasági következményei vonatkozásában az nem elég pontos. Mint az elsőfokú ítélet kifejtette, a tájékoztatást az átlagos fogyasztó mércéjén keresztül kell vizsgálnia a bíróságnak, akitől pedig elvárható, hogy a szerződést átolvassa, szükség esetén az ügyintézőhöz kérdést intézzon, a szerződés lényegi ismérveiről tájékozódjon. Az elsőfokú bíróság álláspontja szerint a vitatott közjegyzői okiratba foglalt szerződések 9. pontja egyértelmű tájékoztatást tartalmazott arról, hogy a törlesztőrészletek emelkedhetnek és kifejezetten rögzítést nyert a szerződésben, hogy a forintnak a svájci frankhoz viszonyított árfolyamának kedvezőtlen változása esetén a devizában megállapított törlesztőrészletek forintban fizetendő ellenértéke akár jelentős mértékben is emelkedhet. Utalt arra, hogy e tájékoztatás alapján a felpereseknek, mint átlagos fogyasztóknak fel kellett tudni mérni azt, hogy a törlesztőrészletek emelkedésének nincsen felső határa. Utalt arra is, hogy a kölcsönszerződés már többször hivatkozott 9. pontjában szerepel az a tájékoztatás is, hogy az árfolyamváltozásból eredő kockázat vagyoni kihatásait teljes mértékben az adósok viselik. Az Európai Unió Bíróságának C-51/17. számú ítéletében szereplő iránymutatásnak az elsőfokú bíróság álláspontja szerint a kölcsönszerződés 9. pontjában taglalt tájékoztatás megfelelt, azaz tájékozott és megalapozott döntést

tudtak hozni a felperesek a szerződés megkötését megelőzően az akkor kapott és a szerződésben is szereplő tájékoztatás alapján.

- [43] Az elsőfokú bíróság a felperesek hitelbírálattal kapcsolatos kifogásait sem találta megalapozottnak, mert a hitelbírálat célja a szerződéskötés időpontjában fennálló körülmények vizsgálata volt. Ennek során fel sem merülhet annak sem lehetősége, sem szükségessége, hogy 20 éves időtartamra előre becsüljék meg az adósok jövedelmi-vagyoni viszonyait és azok majdani, előre nem látható mértékű havi törlesztőrészlet mértékéhez viszonyított arányát. A hitelbírálat elégségessége kapcsán pedig utalt arra is, hogy a szerződéses feltételek kialakítása során és a hitelbírálat alkalmával az I. rendű alperes jogelődje nem találta kielégítőnek egyetlen ingatlan fedezeti értéként való felajánlását, ezért került sor egy másik ingatlan megterhelésére.
- [44] Utalt arra is, hogy a felperesek a szerződés lényegi ismérveit illetően megfelelő tájékoztatást kaptak, hiszen már a kölcsönkérelmekben is - melyeket a felperesek aláírtak - található utalás és nyilatkozat arról, hogy a kölcsön feltételeit a felperesek megismerték. A kölcsönkérelmek devizaalapú kölcsönre vonatkoztak és mellékletüket képezték az ügyféltájékoztatók a devizahitelek kockázatairól, valamint a Pénzügyi Szervezetek Állami Felügyelete ajánlása alapján kiadott tájékoztatás is. Ezek pontosan tartalmazták a devizahitel fogalmát, az árfolyam-változás és a kamatváltozás fogalmait, azok tartalmát és részletes információkat adtak a kamat- és árfolyamváltozás lehetőségéről. Ebben a tájékoztatóban nyert rögzítést az is, hogy a forint gyengülése a törlesztési terheket növelheti és hogy aki hosszútávra akar devizahitelt felvenni, az a kamatváltozás lehetőségével számoljon, az akkor olcsó devizahitelek kamat-terhei ugyanis várhatóan növekedni fognak, s ennek mértékét megjósolni senki nem tudja.
- [45] A második szerződéshez kapcsolódó tájékoztatóban pedig rögzítést nyert, hogy ha a forint árfolyama gyengül, akkor a devizában kifejezett törlesztőrészlet forintra átszámított összege magasabb lesz, azaz drágul a hitel. A tájékoztató a pótfedezetre is kiterjedt, amely kifejezetten rögzítette, hogy amennyiben a fennálló tartozás meghaladja a hitelbiztosítéki érték 70 %-át, úgy a felperesi jogelődnek jogában áll az ügyfelet felszólítani a fedezet kiegészítésére, azaz pótfedezet biztosítására. Mindkét tájékoztatás tartalmazta, hogy a devizaalapú hitelek havi törlesztőrészletei a forintHITELEKNÉL gyakrabban és nagyobb mértékben ingadozhatnak, így az ügyfelek kalkuláljanak a jövőbeni törlesztőrészlet esetleges jelentős ingadozásával. Az elsőfokú bíróság álláspontja szerint a szerződéskötést megelőzően nyújtott írásbeli tájékoztatás tehát a komplex tájékoztatási követelményeknek mindenben megfelelt.
- [46] Mindezek alapján úgy ítélte meg a törvényszék, hogy az előzetes tájékoztatás és a szerződésben foglalt tájékoztatás vizsgálata alapján arra lehet következtetést vonni, hogy azok tisztességtelensége nem állapítható meg, hiszen a tájékoztatás az átlagos fogyasztó mércéjén keresztül tekintve is világos és érthető volt, valamint minden lehetséges kockázatra érthetően kiterjedt.
- [47] A fentiekben túlmenően az elsőfokú bíróság rámutatott arra, hogy a felperesek rPtk. 312. §-a szerinti lehetetlenülésre hivatkozása az árfolyamkockázati tájékoztatással összefüggésben nem volt értelmezhető. A kölcsönszerződés alapján ugyanis az I. rendű alperesi jogelőd egy meghatározott pénzösszeg adósok rendelkezésére bocsátását vállalta, ez a kötelezettség pedig teljesítésre került, a kölcsönösszeg a felperesekhez került. Rámutatott arra, hogy a szerződés lehetetlenülése nem azonos azzal, ha valamelyik fél a szerződés teljesítésére már nem képes. Szintén nem tartotta alaposnak a hibás teljesítésre történő hivatkozását sem a felpereseknek, mert mint arra az elsőfokú bíróság rámutatott, a kölcsön nyújtásával összefüggésben fel sem merülhet, hogy a teljesítés időpontjában,

azaz a folyósításkor akár a jogszabályban, akár a szerződésben meghatározott tulajdonságoknak az alperesi teljesítés ne felelt volna meg.

Az elsőfokú bíróság indokát adta továbbá annak is, hogy a felperesek hiteltörténeti kimutatások beszerzését célzó bizonyítási indítványát - mint a per eldöntése szempontjából irrelevánsat - miért nem találta teljesíthetőnek. Rámutatott továbbá arra, hogy az I. rendű alperesi hivatkozást, amely a meg nem engedett felperesi keresetváltoztatásra irányult, nem találta megalapozottnak. Ennek indokaként a bekövetkezett jogszabályi módosításokat és a megváltozott bírói gyakorlatot is kiemelte. Nem volt tehát jogszabályi akadálya annak, hogy a felperesek keresetüket mindkét szerződésre kiterjesszék és a jelen perben érvényesítsék több igényüket.

- [48] Pervesztességük miatt kötelezte a felpereseket az alperesi perköltség megfizetésére és a peres eljárás illetékének viselésére.
- [49] Az ítélettel szemben a felperesek terjesztettek elő fellebbezést, amelyben kérték annak megváltoztatását és keresetük szerinti határozat hozatalát, valamint az alperesek perköltségben marasztalását.
- [50] A felperesek fellebbezésükben fenntartották az elsőfokú eljárásban kifejtett érveiket és azok alátámasztása végett hivatkoztak még egy csatolt PSZÁF ajánlásra, valamint a felperesi jogi képviselő és egy ügyvéd kollégája által írt tanulmányokra, az EU Parlament Petíciós Bizottságának egy szintén csatolt levelére, valamint a HVG cikkére. Csatolták a Fővárosi Törvényszék két határozatát, valamint a Fővárosi Ítéltábla egy ítéletét és a Bankszövetség közleményét, amelyek álláspontjuk szerint alkalmasak annak bizonyítására, hogy az I. rendű alperes nem tett eleget a tájékoztatási kötelezettségének.
- [51] Az I. rendű alperes fellebbezési ellenkérelmet terjesztett elő, melyben kérte az elsőfokú ítélet helybenhagyását. Ellenkérelmében lényegében az elsőfokú eljárás során előadott védekezésében foglaltakra hivatkozott.
- [52] Az ítéltábla a fellebbezést alaptalannak találta.
- [53] Az elsőfokú bíróság a per eldöntése szempontjából releváns tényeket helytállóan rögzítette ítéletében, abból helytálló következtetéseket levonva megalapozott döntést hozott, melyet az irányadó jogszabályok pontos megjelölésével kimerítően megindokolt, azzal az ítéltábla egyetért és csupán a fellebbezésben írtakra tekintettel az alábbiakat emeli ki:
- [54] Nem vitás, hogy a felperesek célja a szerződés megkötésével az volt, hogy alacsonyabb kamat mellett jussanak kölcsönhöz, mint a forint kölcsönszerződések esetében. Ez azonban nem változtat azon a tényen, hogy noha a megkötésekor a deviza kölcsönszerződés lényegesen kedvezőbb volt, nemcsak a kondíciókat, hanem a kiváltott hatását tekintve is, mint a forintalapú hitelt célzó kölcsönszerződés, ám az előbbi kockázataival kapcsolatos tájékoztatás az I. rendű alperesi jogelőd részéről megtörtént. Az ezzel kapcsolatos, tényállásban is rögzített dokumentumok kellő áttekintésével a felperesek abban a helyzetben voltak, hogy beláthassák a kötött kontraktus kockázatait. Ugyanakkor téves az a felperesi fellebbezésben is megfogalmazott álláspont, miszerint a hitelbírálatkor, azaz még a szerződéskötést megelőzően a banknak a teljes futamidőt vizsgálat tárgyává kellett volna tennie abból a szempontból, hogy várhatóan a későbbiekben fogja-e tudni a felperesi oldal teljesíteni a szerződést vagy sem. Ez már csak a dolgok természete folytán is fogalmilag kizárt, hiszen feltételezné még azt is, hogy a pénzintézetnek a felperes jövőbeni személyi változásaival, ami értelemszerűen nem látható előre, számolnia kell vagy legalábbis kellene. De

ugyanígy nem láthatók előre hosszútávon azok a folyamatok, amelyek végül a devizaalapú kölcsönök forintosított törlesztőrészleteinek mértékét befolyásolták.

- [55] Noha tény, hogy az ügyfelet érintő kockázatot a pénzügyi intézménynek fel kell tárnia, erre jogszabályi kötelezettsége van, de e kockázat a rendelkezésre álló adatok alapján értékelendő és nem pedig az esetlegesen bekövetkező jövőbeni és ezért előre nem látható változások összefüggésében. Ez utóbbira vonatkozóan a tájékoztatásnak úgy és annyiban kell kiterjednie, amely az a majdani adós tájékozott és megalapozott döntéshozatalához szükséges. E kritériumoknak az I. rendű alperesi jogelőd tájékoztatása megfelelt, hiszen annak figyelembe-vételével előrelátható volt annak elvi, sőt gyakorlati lehetősége is, hogy a forintban fizetendő törlesztőrészletek akár korlátlan mértékben emelkedhetnek. Ennek pedig nemcsak hogy nem volt akadálya a szerződésben - azaz a felek nem így szerződtek -, hanem azt a szerződés kifejezetten lehetővé tette, az ezzel kapcsolatos figyelemfelhívást pedig a már tényállásban rögzített módon a felperesek megkapták.
- [56] Mindemellett fontos látni, hogy a szerződés lehetetlenülésére vonatkozó felperesi álláspont azért sem foghat helyt, mert az I. rendű alperes a szerződéssel nem arra vállalt kötelezettséget, hogy mindvégig a forintalapú kölcsönök törlesztőrészletének mértéke alatti mértéken tartja a nyújtott kölcsön havi törlesztőrészletét. Az ezzel kapcsolatos változás pedig, szemben a felperesi fellebbezésben is megfogalmazott hivatkozással, végképp nem a bankot terheli kockázatként. Magából a szerződésből és az azt megelőző tájékoztatásokból is egyértelműen megállapítható, hogy a törlesztőrészlet változásának kockázata az adósi oldalon jelentkezik.
- [57] Mindezekre figyelemmel az ítéletábra az elsőfokú bíróság ítéletét annak helyes indokaira figyelemmel helybenhagyta a Pp. 253. § (2) és 254. § (3) bekezdései alapján. A fellebbezés eredménytelennek bizonyult, ezért a felperesek kötelesek a másodfokú perköltség viselésére. Az I. rendű alperes ügyvédi munkadíját az ítéletábra a 32/2003. (VIII.22.) IM rendelet 3. § (3) és (5) bekezdései alapján állapította meg. Az ítéletábra e körben azt vette figyelembe, hogy az I. rendű alperes egy viszonylag rövidebb fellebbezési ellenkérelmet terjesztett elő, amelyben az elsőfokú eljárásban már előadottakat megismételte.
- [58] A felperesek illetékfeljegyzési joga folytán rendelkezett az ítéletábra a le nem rótt jogorvoslati illeték viseléséről figyelemmel még a Pp. 78. § (1) bekezdésében foglaltakra, a 6/1986. (VI.26.) IM rendelet 13. § (2) bekezdésében foglaltakra is.
- [59] Az ítéletábra a fellebbezést a veszélyhelyzet ideje alatt érvényesülő egyes eljárásjogi intézkedésekről szóló 74/2020. (III.31.) Kormányrendelet 29. §-a (2) bekezdése alapján bírálta el tárgyaláson kívül.

Debrecen, 2020. május 12.

Dr. Veszprémy Zoltán s.k. a tanács elnöke, Dr. Répássy Árpád s.k. előadó bíró, Dr. Gárdosi Judit s.k. bíró

A kiadmány hitelül:

- kiadó -